

MARC
 16 Č Marija, spokor.
 17 P Patrik Jeruz.
 18 S Ciril Jeruz.
 19 N 4. Postna-Jozef
 20 P Feliks in tov.
 21 T Benedikt
 22 S Nikolaj, zvel. +
 23 C Irenej
 24 P Gabriel
 25 S Oznan, M. D.
 26 N Tiha nedelja
 27 P Rupert, škof
 28 T Janez, pušč.
 29 S Jona
 30 C Angela, Fol.
 31 P Bl. Modest +

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Uredništvo: Za vero in pravičnost — za pravico in resnico — za bojo in smisel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
 (Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
 IN NAJBOLJ
 PRILJUBLJEN
 SLOVENSKI
 LIST V
 ZDRUŽENIH
 DRŽAVAH
 AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 51.

CHICAGO, ILL. ČETRTEK, 16. MARCA — THURSDAY, MARCH 16, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

Češko-slovaška država razpadla po odcepu Slovakov

Slovaška sklenila odcepitev od države in se podala pod pokroviteljstvo Hitlerja. — Nemčija ima zdaj pod kontrolo celo bivšo Češko-Slovaško. — Podkarpatska Rusija utegne zanetiti resno krizo.

Praga. — Češko-Slovaška država je končno veljavno prenehala obstojati. Smrtni sunek so ji zadali Slovaki, ko je njih parlament ta terek opoldne sprejel sklep, da se Slovaška odcepi od skupne države in proglasi svojo popolno neodvisnost. Tri ure za tem je centralna češko-slovaška vlada v Pragi uradno objavila, da Češko-Slovaške ni več, in je obenem naznanila svojo resignacijo. Eno uro pozneje sta se odpeljala predsednik Hacha in zun. minister Chvalkovsky v Berlin na konferenco s Hitlerjem, da dobita navodila, kaj naj ukreneta glede Češke same.

S tem, da se je Slovaška odcepila, je tudi tretji del države na vzhodu, Podkarpatska Rusija, izgubila vse stike s Čehi in njega nadaljnja usoda začasno še visi v zraku, kajti ta del je premajhen, da bi mogel voditi neodvisen obstoj. Ravno zaradi tega malega dela pa se utegne razviti še vse hujša kriza, kakor je sedanja. Do čim šče namreč Češka in Slovaška zdaj popolnoma pod kontrolo Nemčije in nameravajo naziti baje direktno zavesti razna važnejša češka mesta s svojim vojaštvom in nimajo pri tem pričakovati nikakega odpora, se pa za Podkarpatsko Rusijo potegujejo dve drugi državi, namreč Poljska in Ogrska. Ogrska je isti dan, v terek, že poslala svoje vojaštvo preko meje, ki je zasedlo znaten del. Obenem je bil Čehom poslan ultimatum, da imajo odtegniti svoje vojaštvo iz Podkarpatske Rusije tekom 24 ur.

Vprašanje obstoja zdaj, ali bo Hitler dopustil, da bi Ogrska zasedla ta del. Preveč je namreč sam interesiran vanj, kajti ta majhna krpa zemlje, na kateri živi okrog 800,000 ljudi, bi mu imela služiti kot izhodišče propagande za ustavitve ukrajinske države in poznejšega morebitnega vojnega pohoda. Ker pa uživa Ogrska popolno podporo Poljske, kajti tudi ta je nasprotna nazijski ekspanziji proti vzhodu, obstoja možnost, da pride med njo in Nemčijo do konflikta, pri čemer bi posegla zraven še Rusija in Rumunija in s tem bil evropski požar zaneten.

Kakor je razkroj Češko-Slovaške sam na sebi tragičen, to je ta, pred letom dni še ena najbolj vzornih in cvetočih demokratičnih držav v Evropi, prišla do popolnega razsula, je pa vzrok, ki je privedel do njenega konca, še bolj žalosten in je z njim prešlo celokupno slovanstvo petat sramote. Razpad je bil namreč posledica srditega sovraštva med dvema slovanskima rodovima, ki govorita takorekoč popolnoma isti jezik: Slovaki in Čehi. Teško bo zgodovina zabilala madež, ki so si ga Slovaki pritiskali na čelo, ko so njih mase v terek kričale na ulicah v Bratislavi: "Heil Hitler! Doli s Čehi!"

Po sedanjem dogodku razpade Češko-Slovaška v tri "samostojne", druga od druge neodvisne države. Največja od teh je Češka (z Moravsko), ki šteje sedem milijonov ljudi; druga je Slovaška z dva in tričetrt milijona, in končno mala Podkarpatska Rusija.

London, Anglija. — Angličani in Franciji je zelo "nerodno" in "neljubo", kar se je dogodilo ta terek v srednji Evropi, toda niti prva, niti druga ne vidi nobenega vzroka, da bi se kaj vmešavala. Tako se izjavljajo uradni krogi. Ob monarkovskem dogovoru ste se sicer obvezali, da boste ščitili nove meje Čehoslovaške, toda ta njih obveza, pravite, v sedanjem slučaju ne drži, češ, da je vsa afera notranja zadeva Čehoslovaške same, katera ostale Evrope ne briga. Previdno pa obe obračate oči od dejstva, da je bila ta "notranja zadeva" izzvana od zunaj, od Nemčije, in da je zdaj postala bivša Češko-Slovaška takorekoč del Nemčije, prav, kakor je Mandžurija postala del Japonske.

Edina možnost, da se boste obe zapadni velesili vsaj malo dvignili iz svoje brezbrzičnosti, bi utegnili nastati s tem, ako bi se med Nemčijo in Poljsko dvignil kak resen spor zaradi Podkarpatske Rusije. A tudi v tem slučaju ni pričakovati nikakega odločnejšega nastopa od njune strani, marveč boste le bolj "z zanimanjem opazovali položaj".

Eden vzrokov, da ste obe velesili tako brezbrizni, je v tem, ker sigurno veste, da se jih Hitler ne bo ustrašil, ako bi se obrnil nanj samo s protesti, in bi se torej le še bolj osramotili pred Evropo. Možen pa je tudi drugi vzrok, namreč, da jima cela situacija še celo ugaja. Dovesti zna namreč do vojne med Nemčijo in Rusijo in to bi Francija in Anglija z velikim veseljem pozdravili, kajti dosti strahu so jima že povzročale govornice, da se med tema dvema državama vodijo pogajanja za zблиžanje in zvezo.

PAPEŽ PONOVO POZIVA K MIRU

Vatikan. — Papež Pij, ki se je po nedeljskih obredih kronanja podal na svoje običajno delo, je imel v ponedeljek na zbor kardinalov nagovor, v katerem je ponovno povdarjal svojo željo po miru med narodi, katero je izrazil takoj po svoji izvolitvi. — Novim papeškim tajnikom je imenovan kardinal Maglione; to mesto je prej opravljal sedanj papež kot bivši kardinal Pacelli.

SOVJETI GROZE FAŠISTOM

Na Ukrajini si bodo razbili glave, pravijo.

Moskva, Rusija. — Ako Hitler resno misli na to, da bo prišel v posest bogate Ukrajine, bo zadel na tako silovit odpor od strani sovjetske Rusije, da "vsi fašistični napadalcii si bodo razbili glave", kakor se je izrazil na kongresu komunistične stranke v ponedeljek tajnik ukrajinskega odseka stranke, N. Kruschoff. "Zveza med ukrajinskim ljudstvom in velikim ruskim narodom je mogočna in nepremagljiva", je povdaril, "in Ukrajinci stoje strnjeno okrog stranke in okrog Stalina."

POSTNA IZJEMA ZA TA PETEK

Chicago, Ill. — Gospodinjama v čičaški škofiji ta petek ne bo treba paziti, da ne bi prekrišili postne postave. Ta dan bo namreč dovoljeno jesti meso, dasi je petek in povrhu še v postnem času. Škofijske oblasti so namreč ta dan popolnoma izzele iz postnih določb, in sicer zaradi irskega praznika sv. Patricija, ki velja kot praznik ne samo za Irce, marveč tudi za druge. Torej bo ta dan veljalo glede posta nekako isto, kakor velja za nedelje v postnem času. Kakor omenjeno, velja to za čičaško škofijo. Bržkone so nekatere druge škofije dovolile enako dišpenzo, glede česar se lahko vsak informira pri domači fari.

PROTIKOMUNISTIČNI PREDLOG SPREJET

Albany, N. Y. — Senatska zbornica državne zakonodaje je zadnji ponedeljek odobrila zakonski predlog, po katerem imajo biti izključene iz državnih in učiteljskih služb vse osebe, ki propagirajo za prevrat vlade.

UPIRAJO SE PLAČEVANJU DAVKOV

Chicago, Ill. — Mestno sodišče je zadnji ponedeljek izdalo zaporno povelje za aretacijo 32 tukajšnjih trgovcev,

AMERIŠKI SLOVAKI NASPROTNI RAZCEPITVI

Pittsburgh, Pa. — Slovaki v Ameriki so ostro nasprotni separatističnemu gibanju, kakoršno je zdaj v teku v njih stari domovini v Evropi. Tako se je izrazil zadnji ponedeljek V. S. Platek, predsednik narodnega slovaškega društva, katero šteje okrog 60,000 članov. Povdaril je, da so ameriški Slovaki prepričani, da je Slovakom možen obstanek le v okviru Češko-Slovaške, in obsojajo brutalno vmešavanje Nemčije v notranje slovaške afere. Sedanje gibanje ne prihaja od srca zvestih Slovakov, je dejal.

KRIŽEM SVETA

Toronto, Ont. — Oče znanih Dionne petork je zadnji ponedeljek pristal na to, da bodo deklice, ki bodo zdaj stare pet let, potovale v Toronto 22. maja, da bodo tamkaj predstavljene angleški kraljevi dvojici.

London, Anglija. — Danski prestolonaslednik Friderik je v ponedeljek odplul s svojo ženo na obisk v Zd. države. Vozila se bosta mimo New Yorka in nato dalje proti jugu ter skozi Panama kanal, da bosta prispela v San Francisco v aprilu.

Madrid, Španija. — Pri končnem očiščevanju mesta po zadnjem komunističnem puču so bili v ponedeljek aretirani štirje tujezemski komunisti, trije Rusi in en Francoz. Obdolženi so, da so bili tajni voditelji celega gibanja.

Chateauroux, Francija. — Neka krava je v ponedeljek povzročila želez, nesrečo, pri kateri je bilo ubitih 12 ljudi. Krava je skočila iz žel. voza na progo; vsled kolizije z njo je neki tovorni vlak skočil s tira in bil vržen na sosednjo progo, po kateri je naslednji trenotek privozil ekspresni vlak.

obtoženih, da se upirajo plačevanju državnega prodajnega davka. Kakor se ugotavlja iz finančnega departmenta, dolgujejo obtoženci državi nad \$32,000.

PONOVA ZAHTEVA ZA WPA

Predsednik nujno priporoča nakazilo 150 milijonov.

Washington, D. C. — Ta terek je poslal predsednik Roosevelt kongresu ponovno poslanico glede nakazila namadnega zneska 150 milijonov dolarjev za vzdrževanje WPA do konca junija. Povdaril je pri tem, da se brezposelnostna situacija tekom tega leta ni nič izboljšala, a kljub temu bo vlada prisiljena, da odslavi z WPA projektov okrog 1,200,000 delavcev, ako se ne bo nakazala omenjena namadna svota. Glede tega zneska se je predsednik že prej obrnil na kongres, a ta ni upošteval njegovega opozorila.

EINSTEIN NEKAJ NOVEGA IZNAŠEL

New York, N. Y. — Svetovno znani judovski učenjak Einstein, ki se je pred štirimi leti umaknil iz Nemčije pred naziji in živi tukaj, je zadnji ponedeljek, ob svojem 60. rojstnem dnevu, objavil, da se mu je posrečilo rešiti neki globok problem, s katerim se bodo mogli razložiti vsi pojavi materijalnega vesoljstva. Ta učenjak je že pred 20. leti objavil svoje študije o relativiteti, katere še danes le malokdo razume. Sedanje novo odkritje, ki ga pa mož še ni v podrobnostih razložil, gre za tem, da spoji gravitacijo, magnetizem in materijo v "en skupen matematični pojem". — Kdor to razume, naj še nam drugim blagovoli razložiti.

NASPROTNI VOLILNI OLAJŠAVI ZA JUDE

Chicago, Ill. — Čičaški volilni odbor je zadnji ponedeljek v posebni resoluciji izrazil, da je nasproten temu, da bi se za Jude napravila kaka izjema glede županskih volitev. Na dan 4. aprila, ko se bodo vršile volitve, je namreč judovska Velika noč in tedaj bi pravovernim Judom ne bilo dovoljeno iti na volišče. Zanimivo je, da je načelnik volilnega odbora Jud, namreč H. A. Lipsky.

Iz Jugoslavije

Roparski napad v Gorjancih, kjer je razbojnik iz zasede z lovsko puško ustrelil krošnjarja iz Malih Lešč. — Za pusta so si nakradli gnjati, jedli bodo pa nezabeljen ričet. — Drugo iz starega kraja.

Zločin med vinogradi

Novo mesto, 21. febr. — Kraji okrog Suhorja, na Gorjancih in okrog Žumberka so znani po goličastem terenu. Ljudje se bavijo večinoma z vinogradništvom, zaradi pasivnosti teh krajev pa so prisiljeni, da se lotijo raznih poklicev in da gre do trebuchom za kruhom. Večina teh ljudi se je lotila krošnjarstva z mafufakuro, ki donša skromen, a pošten dohodek. S tem se je pečal tudi 31 letni krošnjar Janez Stubler, doma iz Malih Lešč, občina Metlika. Prav danes je hotel znova na pot. Rano zjutraj je odšel z doma in hotel v Metliko na prvi ljubljanski vlak. S seboj je vzel 1100 din za nakup potrebne bлага. Ko je dospel blizu Gorjancev med vinograde, je skočil proti njemu neznanec z lovsko puško in ustrelil nanj. Smrtno nevarno zadev v prsi in v glavo se je Stubler zgrudil. Ropar je najbrž hotel svojo žrtv oropati, pa so to najbrž drugi prepredili.

O roparskem napadu so bili obveščeni orožniki iz Suhorja, ki so prišli na kraj zločina, kjer so našli nezavestnega Stublerja. Pozneje se je zavelel in je povedal, da je bil napadalec neki Ilija Drguštič, doma iz Drage pri Suhorju. Orožniki so z avtomobilom prepeljali nesrečnega Stublerja v bolnišnico usmiljenih bratov v Novo mesto. Pri njem so našli listino, ki je bila z vsemi bankovci vred in s svinčnikom, ki je bil v njej, prestreljena od šibera. Drguštič je po zločinu pobegnil, vendar so ga izsledili in prepeljali v zapor.

Uneslo jim je

Kranj, 20. febr. — V noči od sobote na nedeljo so tatovi vlomili v shrambo g. Viktorja Mihelčiča na Stari cesti v Kranju. Ker je bilo okence majhno in zavarovano z železno mrežo, niso mogli v shrambo, pač pa so mrežo prerezali in z nekakim kaveljem segali v shrambo po jestvinah. Ukradli so šunko, okrog 30 klobas, velik kos slanine, ženski plašč in moški suknjič. Na podoben način je bilo pri Mihelčičevih že dvakrat ukradeno.

Ker je orožništvo že nekaj časa imelo na sumu neko delavsko družino v Stražišču, sta takoj odšla orožnik in policaj v stanovanje tiste družine. Ko sta stopila v kuhinjo in vide-la, da kuha gospodinja lep kos svinjine, sta jo vprašala, kje je dobila meso. Ženska je prišla seveda v zadrego. Zato sta ji svetovala, naj kar pri-zna, da je bilo meso ukradeno. Brez obotavljanja je ženska rez priznala, da je bila šunka prejšnji večer ukradena pri Mihelčičevih. Še isto

popoldne sta varnostna organa aretirala tri osebe, danes dopoldne pa sta bili pripeljani v zapore še dve osebi, tako da je do danes aretiranih v zvezi s številnimi vlomi, ki so se izvršili zadnje čase v Stražišču in Kranju, kar 5 oseb in sicer trije moški in dve ženski.

Neroden skok

Posestnik Jakob Modic iz Zelimelj, je domov grede iz Velikih Lašč, kjer je bil na sejmu, prisedel na Javornikov tovarni avto. V domači vasi je nekaj pred svojo hišo skočil z naglo vozečega avtomobila, toda pri tem ga je spodneslo, padel je tako nesrečno, da je dobil hude notranje poškodbe, počila pa mu je tudi lobanja. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnico, pa so zdravniki uvdeli, da je vsako zdravljenje zaman. Samo obvezali so ga in poslali domov.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Katarina Žerjav, gospodinja in sestra stolnega kanonika g. Dr. Gregorja Žerjava. — V Spodnji Šiški je umrl Josip Ložar, posestnik, vrl značajan mož star 62 let. — V celjski bolnici je umrl Martin Muškotovec, predelavec v Westnovi tovarni doma iz Čreta.

Huda nesreča

Na Šmartinski cesti v Ljubljani je 45 letni ključavničar Andrej Tome popravljal električno omrežje. Med delom ga je najbrže napadla hipna slabost, ali pa ga je udarila električna iskra, tako da je omahnil z lestve na tla in omedlel. Dobil je pa tudi hude poškodbe na glavi in so ga morali odpeljati v bolnico.

Pižamovke

Iz Maribora poročajo, da se v krajih ob Dravi zelo naglo širijo neke vrste podgan, katere imenujejo pižamovke, ki so zelo nevarne in nadležne glodavke in povzročajo veliko škodo. Te živali je težko ujeti. Pa je nadpaznik g. Verbenjšek skonstruiral tako uspešno past, da je vjel vanjo kar 20 pižamovk.

Ogenj, uničuje

Na Turškem vrhu, tako poročajo iz Ptuj, je zgorela posestniku Francu Levaniču viničarija. Kako je ogenj nastal, še niso mogli dognati.

Redek predvid

Muslimanka Djulisa Zvonič z mesta Mostar v nekdanji Hercegovini, je 21 ur poprej vedela za svojo smrt. Dasi je bil popolnoma zdrava, je povzela k sebi svoje sorodnike in prijatelje, da se je od njih poslovila, predno umre. Kmalu na to je zares umrla.

PRENAGLO PODVZELI IZPREMEMBO

Kmalu po zavzetju Barcelone so pristaši nacionalistov v belgijski prestolici Bruselj zasedli španski konzulat. Ker pa njih vlada še ni bila od države uradno priznana, je mestna policija splezala po lestvi skozi okno v poslopje in jih od tam izgnala.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedelj in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vsak po svoje

Na tem okroglem svetu živimo vse vrste ljudi. Eni taki, drugi taki. Razlike se najbolje prikažejo, kadar gre v svetu za kako iznajdljivost. Takrat ljudje modrujemo vsak po svoje. Mnogi, ki mislijo, da so najbolj pametni, se prikažejo ravno nasprotno. Je pa v takem splošnem modrovanju le nekaj dobrega in to je, da se iz vsega končno le pokaže najboljša misel in z njo najboljši in najbolj praktični načrti.

V Združenih državah večkrat modrujemo, kaj bi bilo za to deželo najbolj pametno v slučaju, da nastane v Evropi splošna vojna, ali taka vojna, v katero bi bile zapletene glavne evropske velesile. Mnogi trdijo, da edino pametno stališče za to deželo je, da se drži proč od evropskih zmešnjav in se vzdrži tudi stran od vsake vojne. Ta priporočila so sama na sebi lepa. Toda bistrejši politični opazovalci pa so prepričani, da če nastane zopet splošna svetovna vojna, da Ameriki nikakor ne bo mogoče se vzdržati proč od vojne. Drugi pa, ki jih svet preko domačega plota ne zanima, pa trdijo in vstrajajo, da je to mogoče in da je to treba sploh v okviru ustave Združenih držav uveljaviti in zakoniti za vse čase.

Tako je zamislil Mr. Ludlow posebno zakonsko predlogo in jo predložil kongresni zbornici, ki pravi, da zagotoviti tej deželi, da se bo vzdržala od vsake vojne v Evropi je mogoče samo na ta način, da se da ljudstvu samemu ustavno pravico, da se potom glasovanja ali volitve izjavi za ali proti taki vojni.

Ta Ludlowa predloga se sicer sliši zelo demokratična, ampak praktična pa ni prav nič. Amerika lahko tako predlogo zakoniti in uveljavi, toda ji ne bo v posebno korist, marveč le v škodo. Znano je, da zadnje desetletje je imel svet že celo vrsto vojsk, ki so pa vse ostale nenapovedane. V navado je prišlo, da močnejši in tisti, ki je bolj pripravljen kar nastopi in udari, ne da bi kaj v naprej napovedal, kod bo udaril, ali po glavi ali hrbtu. In v takem slučaju recimo, naj kdo napade to deželo, kjerkoli že, na ameriškem kontinentu, ali njena posestva v Tihem morju, ali v Aziji, se Amerika ne bi smela niti postaviti v bran. Kajti počakati bi bilo treba, da se razpiše volitve in kaj bi poreklo ljudstvo, se naj lastnine Amerike branijo ali ne. V takem slučaju je Ludlowa predloga popolnoma nepraktična. In čakati dandanes na tako odločitev in rešitev bi pomenilo popoln poraz in uničenje Amerike. V prihodnjih vojnah bodo zlasti zračni napadi takoj na dnevnem redu. Ali naj vlada v Washingtonu v takem slučaju miruje in čaka, da bi tuja letala razdejala ameriška velemesta?

Taka modrovanja so bila na mestu za časa Washingtona, ne pa dandanes, ko so v tem oziru čisto druge razmere in drugi časi.

Kar se tiče Združenih držav je nujno potrebno, da svojo obrambo organizirajo in razvijajo, do skrajne popolnosti in viška. Slučaji v Evropi, kot dogodek v Monakovem jasno kažejo, kaj čaka vsak narod, ki ni dovolj zavarovan in pripravljen. Demokracija v Evropi je na umiku in propada. Zakaj? Zato, ker ni za njo take organizirane sile, kakoršna sila je za totalitarnimi državami. Sila se umika pred večjo silo. Tako je bilo, je zdaj in bo jutri.

V Združenih državah imamo še svobodo in demokracijo. Toda nevarnost je za isto tudi tukaj. Da se jo ohrani in očuva ni drugega jamstva, kakor dobro organizirana obramba, na suhem, na vodi in v zraku. Edino taka sila jo bo čuvala in edino pred tako silo imajo voditelji totalitarnih držav nekaj respekta. Do raznih pogodb, paktov in do pravičnosti gospodje v Berlinu, Rimu in Tokio nimajo respekta, razun če iste stoji v senci topov, tankov in letal.

Zalostna in nič kaj vesela podoba ni to, ampak, dokler bodo na svetu take razmere, kakoršne so, bo Stric Sam pametno ravnal, če svoje duri dobro zaklepa in hodi spat z težko gorjačo ob postelji.

V Rusiji slišajo, da je Stalinu žal, da je dal počistiti s krogli najboljše generale in častnike v rdeči armadi.

Dobrih generalov in častnikov v Rusiji manjka. Ko je vprašal neki hudomušni častnik sovjetskega poslanika v Londonu o tej čistki, mu je ta baje zaupal, da so bivši generali in častniki pripravljali ofenzivo proti Japoncem ali Hitlerju, marveč proti Stalinu. Takih generalov in častnikov si pa Jožef iz Georgije ne želi,

Ko smo imeli v Chicagi svetovno razstavo, je bila tudi med raznimi stavbami nova hiša, na kateri se je bilščal napis: "House of Tomorrow". Neki zelo konservativen škotski farmar je odgovoril svoji ženi na vprašanje, ko sta gledala na napis, češ, zakaj ima hiša tako ime: "To zato draga moja, ker hiša še ni plačana."

ZAHTEVANO POJASNILI Cleveland, O.

V uradnem glasilu S. N. P. J., listu "Prosveta" dne 23. februarja, ima Mr. Frank Barbič dopis, ki zahteva od gotovega člana, ki je vključen v Slov. zvezo društev Najsv. Imena, naj mu da pojasnilo. Ker ni to stvar posameznika, pač pa zveze kot celote, mu radevolje odbor dotične organizacije poda v sporni zadevi, sledeče informacije.

Kar se tiče da, je, Mr. Barbič "nemogoče preko vaših argumentov", stavimo Vam to vprašanje: Ali ni vse vaše blatenje, bodisi duhovnikov ali lajkov, smešenje verskih obredov in napadov na verske resnice, katoliške Gerkve od vaše strani naravnost usmerjeno da dosežete cilj in ta je: Da diskreditirate, vzbudite sovražno razpoloženje pri članih S. N. P. J. napram katoliški Gerkvi, ki so pa tudi udje Gerkve, ob enem člani omenjene organizacije? Ali smo v zmoti, ko vemo iz preteklosti vašega rovanja, ki ste bili tako agilni v tem delu, če vas po vaših delih sodimo, da rečemo: "Namenoma to delate!"

Sklicujete se "Uničiti me hočejo s tem da bi službo izgubil. Lepo krščansko delo, kaj ne!" Ni resnica! Pač pa hočemo doseči v moralno dovoljenimi sredstvi, da vi prenehate, — seveda če hočete, — napadati katoliško versko prepričanje, bodisi verske resnice, ustanove ali osebe, ki jih blatite, radi njih prepričanja. V dopisu ki je spisan v angleščini se opirate "... free press" Yes, zajamčeno je slednjemu državljanu ali ne-državljanu, pa ima kot vsaka svoboda, svoje meje. Vidite, tako ima pa tudi denar, ki se izteka iz žepov katoličanov v podjetje v katerem ste vi u službeni, popolno neodvisnost! In tukaj je "point", karerega vam omenjena zveza pred vas postavi. Da se bo poslužila iste metode v dosego svojih ciljev, kot se poslužuje "Legion of Decency" in to je, da ne patronizira trgovin kjer prodajajo opolzko literaturo. Bojkotiranje je v mnogih prodajalnah imelo viden uspeh, da so se trgovci rajši odrekli prodajanju take robe, kot pa da bi zgubili pa-

IZ DALJNEGA WASHINGTONA

Valley, Wash. Zopet se oglašam v cenjenem listu Amer. Slovencev, ki mi je jako ljub list ter komaj čakam, da ga zopet in zopet dobi v roke. — Postni čas je tu, čas pokore in molitve. Tudi v naši cerkvi imamo postne pobožnosti vsako sredo večer ob 7:30 in sicer rožni venec, litanije in blagoslov v Najsvetejšim. Udeležba je nekako srednja.

Glede vremena morem zapisati to, da zima dosedaj ni bila posebno huda. Tako le, srednje mrzlo je bilo. Le par dni smo imeli mrzlo tako le od 18 do 25 stopinj, nakar je odjenjalo. Snega je pa zapadlo precej in še sedaj ga precej leži na zemlji, kar je dobro, ker pravijo, da zemlja ni zmrznjena in bo snežnico lahko popila. — Sedaj se nam že bliža pomlad in vsak dan bo sonce pošiljalo k nam toplje žarke, kateri bodo sneg pripravili v "jok" in ne bo dolg, ko bo popolnoma izginil. Pa prinese pomlad poleg toplote s seboj tudi razne bolezni, katere tudi tukaj marsikateri občuti, kot prehlajenje ali kak revmatizem.

V St. Joseph bolnišnico se je moral pred dvema tednoma dati rojak Slovenec Luka Strojani in kakor pravijo, se bo moral najbrže podvreči operaciji. Želimo mu, da bi operacija srečno prestal in se kmalu pozdravil ter se vrnil domov k svoji družini. Ob koncu dopisa bi pripomnila, oziroma prosila, da bi se preč. g. Rt. Rev. Oman iz Clevelanda še kaj večkrat oglašil s kakimi dopisi, kajti se mi tako branje zelo dopade. Sva skupaj doma, kajti tudi jaz sem svoja mlada leta preživljala v Brockway ali "Borštu" v Minnesoti. Seveda, to je bilo že pred več leti. — Za danes naj bo dovolj. Bom pa kateri drugikrat še kaj sporočila. — Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike in stare domovine. M. S.

POROKA IN DRUGO Z ELY Ely, Minn.

Miss Rose Intihar in Mr. John Folmayer, sta se bila dne 20. februarja poročila. Poroka je bila s slovesno sv. mašo v St. Paul katoliški cerkvi v North Side Chicago. Družica je bila Miss Martha Adler, drug pa Frank Intihar, nevestin brat. Svatovska slovesnost za poročenca in ožje sorodnike je bila prirejena na domu Mr. Antona Intiharja, ki je tudi brat neveste. Nevesta, kakor tudi njeni bratje, so rojeni v Ely na Lawrence Street, kjer njih oče še živi. — Zenin, John Folmayer, je bil tudi rojen v Ely, kjer še

živi njegova mati Mrs. Alojzija Folmayer.

Naseljenci: z Ely se dandanes nahajajo po vseh državah Unije, celo v daljni Californiji. — Kakor mi, ki smo prihajali iz starega kraja in se naselili v Ely, iz istega vzroka, za kruhom, se sedaj izseljujejo iz Ely številni rojaki, ker tu ni večje industrije, razun rudniki. Rudarske družbe pa ne najmejo nikogar, ker jim moderna mašinerija producira na površje kolikor hočejo.

Tudi tukaj v Ely je hripa inočno razširjena. Le malokateri hiša je, ki bi ne bila napadena od te bolezni. Vendar, smrtnih slučajev, do sedaj ni bilo. Ljudje si vedo sedaj bolj pomagati, posebno mi moški, znamo "flu" odganjati.

IZ DALJNEGA WASHINGTONA

Valley, Wash. Zopet se oglašam v cenjenem listu Amer. Slovencev, ki mi je jako ljub list ter komaj čakam, da ga zopet in zopet dobi v roke. — Postni čas je tu, čas pokore in molitve. Tudi v naši cerkvi imamo postne pobožnosti vsako sredo večer ob 7:30 in sicer rožni venec, litanije in blagoslov v Najsvetejšim. Udeležba je nekako srednja.

Glede vremena morem zapisati to, da zima dosedaj ni bila posebno huda. Tako le, srednje mrzlo je bilo. Le par dni smo imeli mrzlo tako le od 18 do 25 stopinj, nakar je odjenjalo. Snega je pa zapadlo precej in še sedaj ga precej leži na zemlji, kar je dobro, ker pravijo, da zemlja ni zmrznjena in bo snežnico lahko popila. — Sedaj se nam že bliža pomlad in vsak dan bo sonce pošiljalo k nam toplje žarke, kateri bodo sneg pripravili v "jok" in ne bo dolg, ko bo popolnoma izginil. Pa prinese pomlad poleg toplote s seboj tudi razne bolezni, katere tudi tukaj marsikateri občuti, kot prehlajenje ali kak revmatizem.

V St. Joseph bolnišnico se je moral pred dvema tednoma dati rojak Slovenec Luka Strojani in kakor pravijo, se bo moral najbrže podvreči operaciji. Želimo mu, da bi operacija srečno prestal in se kmalu pozdravil ter se vrnil domov k svoji družini. Ob koncu dopisa bi pripomnila, oziroma prosila, da bi se preč. g. Rt. Rev. Oman iz Clevelanda še kaj večkrat oglašil s kakimi dopisi, kajti se mi tako branje zelo dopade. Sva skupaj doma, kajti tudi jaz sem svoja mlada leta preživljala v Brockway ali "Borštu" v Minnesoti. Seveda, to je bilo že pred več leti. — Za danes naj bo dovolj. Bom pa kateri drugikrat še kaj sporočila. — Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike in stare domovine. M. S.

POROKA IN DRUGO Z ELY Ely, Minn.

Miss Rose Intihar in Mr. John Folmayer, sta se bila dne 20. februarja poročila. Poroka je bila s slovesno sv. mašo v St. Paul katoliški cerkvi v North Side Chicago. Družica je bila Miss Martha Adler, drug pa Frank Intihar, nevestin brat. Svatovska slovesnost za poročenca in ožje sorodnike je bila prirejena na domu Mr. Antona Intiharja, ki je tudi brat neveste. Nevesta, kakor tudi njeni bratje, so rojeni v Ely na Lawrence Street, kjer njih oče še živi. — Zenin, John Folmayer, je bil tudi rojen v Ely, kjer še

Kjer katoličani ne skrbje za razširjevanje svojega katol. tiska, tam da je jo najlepšo priliko nasprotnikom, da širijo ti svoj protiverski tisk.

ZDRAVSTVO.

NENAVADNI VZROKI PREHLADOV

Na kongresu britskih zdravnikov v Bournemouthu je specialist za nosne bolezni dr. Theodore Just navedel, da je med mladimi damami mnogo takšnih, ki so podvržene kroničnemu vnetju v nosu. Vzrok za to je običajno puder, s katerim si ženski svet obdeljuje posebno nos. V pudru so snovi, ki dražijo sluznice, kar povzroča vnetja in katarje.

Drugi zdravniki so dali Justu prav in so navedli še celo vrsto nenavadnih vzrokov za bolezni prehladnega značaja. Tobačni dim, ki ga izpihujemo skozi nos, plesanje in pitje v vročih, smrdljivih prostorih in slinčne stvari spadajo sem, čemur se ne bo nihče čudil, bolj nenavadno pa je, kar je poročal neki zdravnik o nekem svojem pacientu, to namreč, da se takoj prehladi, če je rake, dočim mu jastogi ne škodujejo. Neki drugi možak dobi katar v nosu, če popije kozarec mleka ali poje paradižnik. Nekdo je vsako nedeljo okrog desetih dobil prehlad. Zdravnik se je dolgo časa trudil, da bi dočnil vzrok. Končno je zvedel, da je mož vsako nedeljo ob tej uri gnjat k zajtrku. V tem kakor v vseh drugih primerih je pomoč lahka: opustiti je treba navado, jed, pijačo, itd., ki sproži prehlad.

ZAJTRK ZA ŠOLSKE OTROKE

Med vsemi obedi je zajtrk za ohranitev zdravja in telesne zmogljivosti nemara najvažnejši. V nekaterih deželah sliči zajtrk že našemu običajnemu kosilu. Zjutraj je želedec, ki je imel ponoči dolg odmor, najbolj pripravljen za sprejemanje jedi. Posebno pri šolski deci moramo paziti na to, da dobi ob tem času tečen zajtrk, ki naj ga pospravi tudi brez naglice. Običajno je namreč drugače. Vedno znova opazujemo, da morajo otroci zajtrkovati na hitro in v razburjenju. To je neredkokdaj vzrok, da jed na poti v šolo potem izbljuje. Otrok naj zato pravočasno vstane in naj zajtrkuje počasi s starši, kar ima dober vzgojni pomen.

Pri sestavi zajtrka za šolsko dečo moramo še posebej paziti na redilnost in spremembo v jedi, prav tako moramo tudi do neke mere upoštevati otroški okus. Posebno primerne so za otroke juhe iz moke in ovsenega zdroba, kozarec mleka, kos kruha z maslom in medom ali marmelado. Sveže sadje je izboren dodatek za malico med prvim zajtrkom in kosilom je z maslom namazan kruh z nekaj sadja najboljši.

PAR ZDRAVNIŠKIH

Tako zvano "disponirajočo konstitucijo" za jetiko so spoznali v mnogih primerih za pravo infekcijsko obolenje, ki je bilo le latentno. Proti žolčnim napadom pomaga, če vzameš dvakrat dnevno po 200 g olja, bodisi olivnega ali drugega.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Vest iz domovine

Chicago, Ill. — Mnogim znani rojak Andrew Špolar, hotelir, je pred kratkim prejel iz starega kraja žalostno sporočilo, da je v Splitu, v Dalmaciji, umrl njegov brat Anton Špolar, v starosti 74 let. Rojen v Trgovišču, pri Veliki Nedelji na Štajerskem, kjer zapušča več otrok in enega brata, tukaj v Ameriki pa dva brata in dve sestri.

Clevelandski bolniki

Cleveland, O. — V St. Luke's bolnišnico je bila odpeljana Mrs. Jennie Steklasa s St. Clair Ave. — V Mt. Sinai bolnišnico se je morala podati mnogim poznana Mrs. Anna Germ z Arcade Ave. — Operacija je prestala v Charity bolnišnici Miss Josephine Budič z Addison Rd.

Rojenice

Milwaukee, Wis. — Vile rojenice so se pred kratkim oglasile pri družini Mr. in Mrs. Rudolph Musich na So. Robinson Street in jim prinesle v dar krepkega fantka

Avtna nesreča

Springfield, Ill. — Pri avtomobilski nesreči, ki se je pred kratkim pripetila, je bil na mestu ubit tukajšnji mladi rojak John Furlan, star šele 24 let. Rojen je bil tukaj v Springfieldu in zapušča ženo, sinčka, starše in sestro.

Podlegla

Baswell, Pa. — Tukaj je pred kratkim podlegla boleznii za vodenico rojakinja Johanna Novak. Pokojna je bila doma iz vasi Kot pri Igu. Zapušča moža in pet otrok.

Milwaške vesti

Milwaukee, Wis. — Komaj je bil v St. Luke's bolnišnici v drugič operiran rojak Anton Hren s Pittsburgh Ave., že je bil čez nekaj dni pripeljan v isto bolnišnico njegov sin Anton ml., kateri se je tudi moral podvreči operaciji na slepiču. — Avto je povozil do smrti rojaka Johna Potočnika, starega 49 let. Do nesreče je prišlo, ko je John hotel prekoraciti ulico. Doma je bil iz Križa pri Gornjem gradu in je živel v Ameriki 27 let.

Smrt na vzvodu

Brooklyn, N. Y. — Tukaj je preminul rojak Matija Zidar, v starosti 59 let. Doma je bil iz Morave, fara Kočevska Reka pri Kočevju, kjer zapušča 96 letno mater, brata in sestro. Tukaj je živel nad 35 let. Stanoval kot vdovec na 932 Fluhung Ave. Pokopan je bil iz cerkve sv. Barbare na pokopališče sv. Trojice. — R. I. P.

Oglasi v "Amer. Slovencev" imajo vsikdar uspeh!

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO" (69)

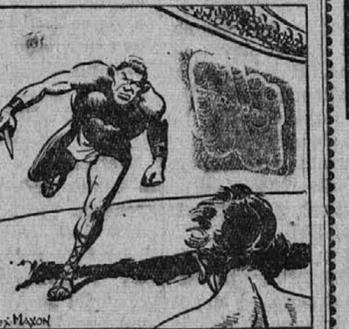
V tem, ko je silni Atharijanec z močnim sunkom vrgel Tarzana, po tleh, je s silno močjo poskočil visoko v zrak, da bi se tako z vso svojo težo vrgel na Tarzana in ga zdrobil do smrti. Toda Tarzan, dobro vajen raznih bojev v džungli, se je z rokami in nogami uprl v tla in se premaknil z mesta.

S tem, da se je Tarzan premaknil z mesta na katerem je ležal, si je rešil življenje, kajti atharijski velikan je pri tem skočil ravno poleg Tarzana na tla. Ta trenutek ga je pa Tarzan že zgrabil za nogo in naglo potegnil k sebi, da je Atharijanec z vso svojo težo padel na trda tla.

Takoj se je Tarzan pobral, pa tudi Atharijanec je vstal in potegnil izza pasa bodalo. Kraljica Mentheb videč kako se namerava divji Atharijanec boriti, je strahoma zakricala. Ta krik se je zgedel kralju Heratu tako nenavaden, da se je naglo obrnil h kraljici Mentheb in jo ježno pogledal.

Kraljica je videla, kako je sedaj razjarjeni atharijski velikan potegnil izza pasa bodalo in zdruvil proti Tarzanu, da mu ga zasadi v srce in ga umori. S tem je prelomil pravila boja, toda njemu je bilo za to, da umori svojega sovražnika, predno ga oni sam napade in umori.

POZOR! Pogledaj na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obrni jo in pomagaj listu!

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

SPOMINI NA PRIČETEK RUSKO-JAPONSKE VOJNE

Te dni je minilo 35 let, odkar se je pričela brez napovedi rusko-japonska vojna z napadom japonskih torpedovk na nič hudega slutečo rusko vojno mornarico, zasidrano pred Port Arturjem. S tem napadom pa so si pridobile torpedovke v pomorski vojni strategiji mesto, ki jim pritiče še danes.

Prvič se je pojavila misel zgraditve torpedovk v ameriški državljanski vojni. Takrat se je spomnil neki inženjer na uporabo min v krimski vojni in izdelal načrt za ladjico, ki bi pripeljala mino do samega sovražnega broda in jo spravila neposredno ob njegovem boku do eksplozije. Na ta način nošene mine so nazivali Američani "torpedo". Prvi napad s "torpedom" je bil izvršen ponoči 5 oktobra 1863 na neko ameriško oklopnico "Torpedo" je pri napadu eksplodiral vendar pa ni napravil posebne škode, ker je bil preslab.

V sedemdesetem letu preteklega stoletja so bili izdelani prvi avtomatični torpedo. Prvič so ga uporabili Angleži leta 1877 pri napadu na peruansko oklopnico "Huascar". Napad je bil brez uspeha, ker je bil torpedo predaleč izstreljen in je na poti do cilja utonil.

Po iznajdbi avtomatskega torpeda so pričeli graditi posebne ladje za napade z njimi. Krstili so jih s "torpedovkami". Prve torpedovske so imele po 50 ton in so streljale s torpedi ki so avtomatično pluli proti cilju, oddaljenem do 600 m. Pozneje so pričeli graditi "torpedne topničarke" ki so imele do 700 ton. Prvi napad z večjim številom torpedovk so izvršili Japonci v japonsko kitajski vojni in sicer v noči od 3. na 4. februar leta 1895. Pri napadu na kitajske oklopnice, ki so bile zasidrane pred lukou Waihaiwai je sodelovalo 10 japonskih torpedovk. Do strela so prišle samo štiri. Ostale so nasedle na plitvino, ali pa so se ponoči v splošni zmešnjavi toliko poškodovali, da so bile za boj nesposobne. Dve sta se celo potopili. Spuščenih je bilo vsega osem torpedov, ki so plavali že do 1000 m daleč. Zadel je samo eden in neznatno poškodoval eno od kitajskih oklopnice. Zaradi mraza so v nekaterih lansirnih cevah torpedi sploh zamrzili in jih ni bilo mogoče lansirati. Naslednjo noč so imele japonske torpedovke več sreče. Od 10 torpedovk se je pritihovalo do kitajskih oklopnice 5. Lansirale so 7 torpedov ki so vsi zadeli. Preteklo je nekaj ur in kitajsko mornarico je zagnilo morje.

Po izkušnjah v japonsko-kitajski vojni so pričele graditi vse države torpedovke in izpopolnjevali torpeda. Pričetkom našega stoletja so tudi že uvedli tip takozvanih torpednih rušilcev, velikih torpedovk, ki so primerne za operacije na odprtem morju in po svoji brzini ter jakosti oborožene najbolj za boj proti navadnim torpedovkam. Ob izbruhu rusko-japonske vojne sta imeli že obe mornarici v svojem sestavu torpedovke in torpedne rušilce. Japonske torpedovke so bile večje, bolj oborožene in naglejše od ruskih. Torpedi so bili v tej dobi že takozkopopolnjeni, da so dosegli cilj na daljavo do 3000 m.

Japonci so polagali na svoje torpedovke velike nade. Odločili so jim pri izvajanju svojega strategičnega načrta v ruskem spopadu naravnost usodno vlogo. Po diplomatskih spopadih med obema državama, ki jih je izzvalo nevzdržno sistematično prodiranje Rusije proti Rumenu morju,

so Japonci 6. februarja 1904 prekinili diplomatske odnose z Rusijo. Japonski strategični načrt je določal ofenzivo na vsej fronti. Zasntvan je bil na takojšnji zasedbi polotoka Koreje, ki leži nasproti Japoniki, kakor nabit revoluciji. Sporedno z izkrcanjem japonskih čet je bilo predvideno tudi izkrcanje japonske vojske v Mandžuriji, ki je imela nalogo takoj potolči tamkaj nastanjeno rusko vojsko, preden bi dobila ojačanja iz Evrope po takrat jedva dograjeni sibirski magistrali. Izvedba tega drznega ofenzivnega načrta je bila mogoča samo z zavarovanjem morske poti preko Rumenegega morja. Zato je bilo treba takoj in za vsako ceno uničiti rusko vojno mornarico, zasidrano v ruskem pomorskem oporišču Port Arturju.

Razmerje sil je bilo pred izbruhom sovražnosti na morju sledeče. Rusija 7 bojnih ladij, 1 oklopnica križarka, 6 križark, 16 torpedovk in 8 torpednih rušilcev; Japonska 6 bojnih ladij, 6 oklopnih križark, 6 lahkih križark, 28 torpedovk in 20 rušilcev. Po razmerju sil med obema brodogradnja niso mogli Japonci tvegati odločilne bitke na odprtem morju. Zato so sklenili napasti rusko eskadro že pred napovedjo vojne s torpedovkami in jo tako kolikor mogoče oslabil, da bi bila nesposobna za akcijo proti japonskim vojaškim transportom na mandžursko in korejsko obalo.

Čim je bila Japonska prekinila diplomatske odnose z Rusijo 6. februarja 1904. že je odplula japonska vojna mornarica iz svoje baze v Sa-sebi ter hitela proti Port Arturju. Rusi so bili pripravljeni da Japonci samo blufirajo in da ne mislijo resno na kako vojno. Ruska vlada je še posebej naročila poveljniku ruske eskadre v Port Arturju, naj ne ukrene nobenih mer, ki bi se mogle tolmačiti kot pripravljanje na vojno. Ruska eskadra je zato mirno sedela na svojem sidrišču pred Port Arturjem. Večina častnikov je bila v mestu na nekem elitnem plesu. Ladje so bile vse razsvetljene in brez mrež proti torpedom. Topovi na utrdbah v okolici Port Arturja, ki so obvladovali dohod do luke in do sidrišča ruske mornarice, so bili delno demontirani, delno pa konservirani zaradi ostre zime. Edina mera, ki jo je odredil ruski admiral, je bila naročilo dveh rušilcev, naj križarita kakih 20 milj od obale in motrita obzorje. V primeru, da bi se pojavili Japonci, ne smeta streljati, nego se morata s polno paro vrniti v luko in javiti prihod Japoncev. Poleg tega je naročil admiral še dvema bojnim ladjama, da zdaj za zdaj osvetlita okolico sidrišča s svojimi reflektorji.

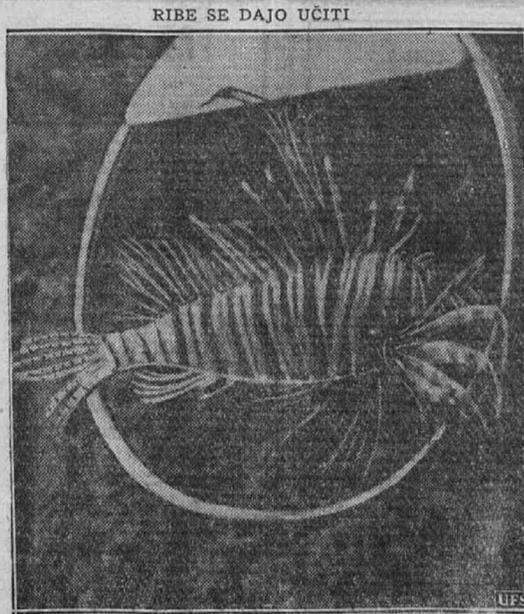
Japonci so se približali Port Arturju v noči od 8. na 9. februar 1904. Noč je bila temna in oblačna. Ob 22.30 sta opazila ruska rušilca prihajati neznane torpedovke in rušilce. Sprva sta mislila, da so ruski. Pozneje sta se prepričala, da so japonski. Zaradi prepovedi streljanja pa jih nista sprejela z ognjem, s katerim bi opozorila zasidrano rusko mornarico na prihajajočo nevarnost, nego sta naglo zaobrnila in s polno paro udarila proti luki. Japonci so takoj ugasnili vse luči in se prav tako spuстили s polno paro proti ruski eskadri. Ker so imeli hitrejšo rušilce, so dospeli pred zasidrano rusko brodogradnja prej kakor nevarnost oznanjujoča ruska rušilca. Sreča je hotela, da so bili Japonci hudo nervozni in da je nastal med njimi na vožnji v temi proti Port Arturju velik nered. Dva rušilca sta celo trčila drug v drugega in se hudo poškodovala. Ostali pa so zapuščili svoje formacije in drveli proti Rusom vsak na svoj račun.

Prvi japonski rušilci so dospeli na razdaljo kakih 700 m pred vsidrane ruske oklopnice nekaj minut po polnoči. Rusi so opazili prihajajoče rušilce. Bili pa so prepričani, da so domači. Zavedli so se šele, ko je prvi japonski torpedo zadel oklopnico "Cesarjevič". Pričeli so streljati proti japonskim napadalcem, ki pa so se brez izgub umaknili. Japonci so lansirali pri napadu 18 torpedov. Zadelo so samo trije in poškodovali dve bojni ladji in 1 križarko. Z uspehom so bili Japonci lahko zadovoljni. Vsaj začasno so oslabilo udarno moč ruske mornarice toliko, da so brez posebnega tveganja lahko pričeli takoj s prevozom svojih čet na mandžursko in korejsko obalo.

V toku nadaljnjih pomorskih operacij v borbi med japonsko in rusko mornarico so imele torpedovke in torpedni rušilci še pomembno ulogo. Japonci so pričeli z množično uporabo torpednih edinic, pri katerih je bilo udeleženih do 50 torpedovk in rušilcev. Posebno krvav je bil spopad med ruski in japonski rušilci 9. marca 1904, ko so trčili skupaj 4 ruski in 4 japonski rušilci. V tej borbi so se približali sovražniki do 50 metrov ter so se mornarji obstrlevali med seboj s karabinkami. Primer, ki je poleg spopada med angleškimi in nemškimi torpedovkami l. 1914. v Kanalskem prelivu edinstven v zgodovini modernih vojnih mornaric.

Po rusko-japonski vojni so vse države z vojnimi mornaricami posvetile še posebno pozornost tej vrsti pomorskega orožja. V ladjedelnihcah so gradili vedno večje torpedovke in rušilce. Pred svetovno vojno so imele že tonažo do 1000 ton in brzino do 65 km na uro. Z njimi je rastele tudi kaliber topov od 50 do 53 cm in domet, ki je dosegel že 12.000 m.

Človek dokazuje z vsem, da je slab, čeprav z namenom, da bi dokazal, da je vzvišen.

Dr. M. Oxner, vodja akvarija v Monte Carlo, trdi, da se dajo tudi ribe trenirati, in dokazal je trditve s tem, ko je na njegovo povelje neka škorpionska riba skočila skozi obroč, kakor kaže gornja slika.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

POSLEDICE NEMŠKO-ČEŠKEGA SPORA

Vojna pripravljenost, ki je vladala lansko poletje med nemško-češkimi sporom na obeh straneh, ima še sedaj posledice s smrtnimi žrtvami. V sudetskoneški vasi Klempel-Rudelsdorf blizu Tropave so se nedavno otroci igrali pod mostom, ki pelje čez državno cesto. Ob oporniku so našli dva kovinasta predmeta, za periče velika, ki sta se še le po svetila. Vzeli so obe skatlici in jih hoteli odnesti — ne vedoč, da sta to dva silno močna naboja za razstrelitev mostu, ki sta prišla k oporniku ob sporu med Nemčijo in CSR. Nenadoma sta oba naboja v rokah nekega Rudolfa Weissa s strahotnim pokom eksplodirala. Posledice so bile grozne. Weissa samega je raztrgalo in razneslo, ostale pa je pritisk eksplozije dvignil s tal in jih več metrov stran vrigel po tleh, kjer so obležali vsi s težkimi ranami. V bolnišnici je neki trinajstletni deček za posledicami poškodb že umrl, življenje ostalih štirje dečki in ena deklica — pa še visi na nitih.

Z UMETNIMI NOGAMI HODI

Kot enega izmed čudes moderne kirurgije označujejo primer nekega 18 letnega dekleta iz Borkinsidea v Essexu, ki se je rodila brez nog, pa ji je operacija vendarle omogočila, da more hoditi in da si je izbrala primeren poklic. S to operacijo, katere podrobnosti še niso znane, je zdravniku dr. Barnardu uspelo, da je dekletu opremil z umetnimi nogami, s katerimi lahko hodi kakor vsak normalen človek tako da ni na zunanjo opaziti nič posebnega. Mlada dama, Miss Edna Remfreyeva, katere sliko priobčujemo angleški listi, ima velikost normalnega človeka in obiskuje ta čas tečaj za strojepisje ter stenografijo, da bi

se kot tajnica osamosvojila. Do operacije je bila prisiljena hoditi z rokami.

ITALIJA IZGANJA JUDE

Nice, Francija. — Čimdalje več judovskih beguncev prihaja zadnje dni preko meje iz Italije v Francijo. Nekateri se umikajo prostovoljno, predno bi bili prisiljeni, dočim drugi pripovedujejo, da jih je vojaštvo s silo izgnalo in odtiralo po gorskih stezah v Alpah do meje.

ZAHTEVAJO, DA SE ARMADA "POMLADI"

Washington, D. C. — Razne vplivne osebnosti so podvzele gibanje za tem, da se v vodstvo armade Zed. držav postavi več mlajših častnikov, da se bo s tem povprečna starost voditeljev znatno znižala. Pri tem kažejo na dejstvo, da je v trgovskem svetu precejšnja razlika v tem oziru. Dočim je v armadi 64 odstotkov generalnih majorjev in 53 odstotkov admiralov nad 60 let starih, je pa v biznesu nasprotno te starosti le nekaj nad 34 odstotkov načelnikov velikih korporacij; pretežna večina jih je pod 50 let starih. Trditve, da so stari možje boljši vojskovodje, pobijajo s tem, da kažejo na Napoleona, ki je imel le 26 let, in na Aleksandra Velikega, kateri je bil komaj 25 let star.

Najnovejše vesti najdete v dnevniku "Am. Slovincu"!

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE
proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:
JOHN PRISEL
15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO
ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN PRODAJALEC HIŠ.

Za Velikonoč
se vsakdo spomni svojih domačih, s kakim darom za prihuje. — Mi pošljamo denarne pošiljate v stari kraj točno in zanesljivo. Prejemniki dobijo denar na dom po pošti brez kakega odbitka.
VČERAJ SO BILE NAŠE CENE:
Za \$ 2.45..... 100 Din Za \$ 6.30..... 200 lir
Za \$ 4.75..... 200 Din Za \$ 12.00..... 500 lir
Za \$ 7.00..... 300 Din Za \$ 29.00..... 1000 lir
Za \$ 11.00..... 500 Din Za \$ 57.00..... 2000 lir
Za \$ 21.50..... 1000 Din Za \$ 112.50..... 3000 lir
Za \$ 42.50..... 2000 Din Za \$ 167.00..... 4000 lir
Za višja izplačila dovoljujemo poseben popust.
Za pošiljate v ameriških dolarjih je poslati:
Za \$5.00.....\$5.75; za \$10.00.....\$10.85; za \$15.00.....\$16.00
in za \$25.....\$26.25
Vse pošiljate naslovite na:
JOHN JERICHI
1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Beseda o tem in onem

ENA KAPLJICA JIM JE VEČ, KOT CELO MORJE

A. Tomec:

Kdo še ne ve, da je našim nasprotnikom socialistom in komunistom ves naš katoličanstvo od kraja do konca le humbug, laž in sleparija? Da jim vsa katoliška cerkev, ki točasno šteje 350 milijonov katoličanov, da vsi ti katoličani in vsi duhovniki skupaj ne pomenijo — nič?

To se pravi, da v katoličanstvu ni resnice in da zato katoličanom in duhovnikom ni ničesar verjeti in ničesar za resnico imeti, kar oni trdijo in učijo, da ni resnica, kar katoliška cerkev zapoveduje verovati in kar katoličani verujejo.

Tako trdijo in tako pišejo naši verski nasprotniki po svojih protiverskih in protikatoliških listih.

Pa se ti naši ljubeznivi nasprotniki v brezmejni nedoslednosti včasih tako spozabijo, da bi človek težko verjel, če bi na moje lastne oči to ne videl.

Med tem, ko jim je ves katolicizem, vsa katoliška cerkev z vsemi svojimi katoličani in duhovniki na eni strani vse skupaj en humbug — jim je pa na drugi strani pogostoma en sam "katoličan" ali le en sam, četudi le samo bivši katoliški duhovnik, taka avtoriteta, da se na njo z vso nujnostjo sklicujejo kot na najbolj merodajno in najbolj zanesljivo verodostojno pričevanje, boste ja verjeli to, ker je rekel ali zapisal to in tako ta in ta "katoličan" ta in ta katoliški duhovnik, kot da bi drugače sploh niti ne moglo biti, kot da bi se noben katoličan ali duhovnik ne mogel motiti in trditi kaj, kar bi ne bilo resnica.

Vidite, kako velik ugled in veljavo priznavajo katoličanom in duhovnikom in kako jih hočejo kar za nezmožljive proglasiti tisti ki so jim drugače in ob drugih prilikah le

— humbugarji. Kar trdi ali piše kak "katoličan" ali kak odpadel duhovnik, kar je v nasprotju s katoliško cerkvijo, to bi se moralo vse verjeti in vse vzeti za neovrgljivo in nepobitno resnico, a kak trdi in uči katoliška cerkev, kar pravijo in pišejo duhovniki in kar katoličani verujejo, to je pa vse laž, humbug, zmeta.

Ali jim torej ni v resnici ena kapljica več, kot celo morje? Ali ni resnica, da se poslužujejo ene same kapljice nasproti neizmernemu morju? Ali ni njihov boj proti katoličanstvu kapljica proti morju?

En sam slab in odpadel katoličan ali duhovnik naj odvaga celo katoličanstvo, celo katoliško cerkev, odvaga Kristusa, ki jo je vstanovil, naj odvaga njeno skoraj dvatisočletno zgodovino, odvaga njene apostole in evangeliste, vse svetnike in mučenike, ki so resničnost vere, katero učijo in zastopa katoliška cerkev, izpričali in dokazali s svojimi sv. življenjem in mučeniško smrtjo!

Tako znajo torej naši nasprotniki svoje rožičke skrbno skrivati, a pogostoma se jim pa ti prikažejo kar sami na dan, ne da bi sami zato vedeli, dokler jih kdo drugi na to ne opozori.

Največjega pomilovanja so pač vredni vsi tisti, ki so takole slepi, da njihovih rožičkov, njihove brezmejne hinavščine, ne vidijo in jih ne poznajo, da mi ni nič lažjega, kot to, in da se njihovim lažnjivim listom kljub vsemu kar še nadalje dajo varati in farbatu ter pustijo samega sebe za največjega norca imeti.

Kampanja je v teku, ali si pridobil že kakega novega naročnika "Am. Slovincu"? — Na delo in agitiraj!

Samo za omejen čas

90dnevna ponudba ZA dokaz varčevanja

za postrežbo stalno vroče vode v vašem domu

Da dokažemo, da si tudi vi lahko privoščite brezprimerne koristi vroče vode vedno na čepu!

Tu je popolnoma nova ponudba, ki vam prinese pripravnost in udobnost postrežbe stalne vroče vode na "dokazilni podlagi". Zdaj imate tri mesece časa, da se sami prepričate o tem, o čemer se na tisoče Chicažanov pouči vsako leto: Vroča voda stalno na čepu stane tako malo, da sploh ne morete biti brez nje!

Galon za galon, vroča voda ne stane nič več s to stalno postrežbo z vročo vodo!

Avtomatični plinski vodni grelec vam daje stalno postrežbo z vročo vodo po presenetljivo nizki ceni. Pravzaprav, galon za galon, voda segreta na ta moderni način ne stane nič več kakor z grelcem, ki ga morate na roko prižgati in ugasniti. Avtomatični plinski vodni grelec drži vodo gorko pri natančno tisti temperaturi, ki jo želite, brez vsake vaše pozornosti. Nič drugega vam ni treba, kakor odpreti čep — vaša vroča voda je vedno v njem — podnevi ali ponoči.

Torej poslušajte se te ugodne ponudbe — veselji boste.

Obiščite Plumber-trgovca v svoji sosesčini
ALI POKLICITE WABASH 6000:

Recite le: "Želim vse izvedeti o 90 dnevni ponudbi za dokaz varčevanja pri postrežbi s stalno vročo vodo v mojem domu."

GUZAJ

LJUDSKA POVEST

Spisal
—
JANUŠ GOLEC

Samostan je bil razpuščen leta 1782 ter bil leta 1788 še cel, visok dve nadstropji, 23 sob s proti zapadu veliko ter krasno cerkvijo. Danes stoji od nekdanjega četrrokota le še polovica s cerkvijo, ker je zadnji del podren.

Stanovanjskih sob je še danes več nego preveč. Župnišče je v drugem nadstropju, kjer je še znamenitost opatova soba v stolpu V župnišču je prav udobno bivanje v poletnem času, v zimi je gorje, je malo solnca in se debelo zidovje sploh ne da razgreti s kurjavo.

Kak vlom v olimski farovž v noči, ako so spodnja vrata zaklenjena, bi bil precej težaven, pot v drugo nadstropje pelje namreč po dolgih hodnikih.

Da bi si prihranil ponočno rogovilenje, je prišel roparski glavar v posete ob večni luči, ko je še bilo vse odprto. Na tedanjega g. župnika, ki je bil bolezensko debel, je naletel v najboljši prelatovi sobi. Ni maral začeti koj z nasilnostmi, hotel je gospoda speljati v zabavljanje čez Guzaja ter njegovo bando. Radi tega užitka je prosil za krstni izpisek. Gospod ga je najprej poučil, da po kaj takega ne pride človek pozno na večer, ampak ob bolj svetli uri. Naj bo, mu bo dal, le naj mu sledi malo dalje naprej v pisarno. Šla sta eden za drugim. Pred pisarno je župnik postal in ko je zasukal ključ, se je ozrl v pozne obiskovalca, ki je stal čisto tik za njim.

Ko je skrtnil ključ v ključavnici, se je stresel g. župnik po celem telesu. Ni odprl vrat, le kriknil je preplašeno: "Marija olimska, Guzaj je tu!" Izpustil je ključ, se zasukal bliskovito kot mladenič s težo 42 kg in bežal po hodniku naprej, saj sam ni znal prav kam se hoče skriti pred tolovajem, ki mu je bil koj za petami. Hodnik je končal v stranišče, ki je bilo in je še, štirioglasta leseta škatla, ki je pritrjena z žrebli na zunanjo stran drugega nadstropja, polovica gradu je porušena. Pritrditev nepotrebnega prostora je bila preračunana le za težo ene osebe, in ne dveh.

Preganjani ni utegnil, zapahnuti za seboj nekako obešenih straničnih vrat, že ga je dušil Guzaj z obema rokama za vrat in ga hotel potegniti na precej širok ter prostoren hodnik, kjer bi se naj pomenila ter napravila obračun. Usoda je hotela drugače. Pod težo dveh ruvajočih se možakov so žrebli v steni drugega nadstropja popustili in stranišni zaboj je smuknil z obema borcevema po steni navzdol ter priletel na srečo ne na trda tla — na gnojišče! Župnik se je zakopal v gnoj precej proč, Guzaj se je zasadil v škatlo vred precej globoko v gnojno brozgo in bi se ne bil sam nikdar izmotal iz gotove smrti. Že v drugič od strahu šibani fajmošter je priletel bolj na trdi gnoj brez vsake poškodbe in bil hitro na nogah. Malo prej je še bežal župnik pred tolovajem, da bi se mu skrtil; a sedaj je javkal ta izpod trhljin stranišnih desk, ki so tičale do polovice v blatu ter gnojnici. Je bil Guzaj junak, tak pa le ne, da bi bil utonil molče in brez klica na od pomoč v bogznanj koliko desetletij neizpraznjem gnojišču. Župnik ni bil ropar, kristjan ter dušni pastir s srcem tudi za take garjave ovce, kakor je bil razbojniški izmeček človeštva. Prav nič ni pomišljal, s celo težo

svojega telesa se je uprl v zaboj, ga prevrnil in otel življenje onemu, ki ga je davil malo poprej. Jako žalostna prikazen je bil roparski glavar, ko se je izkobilal iz smrdečega blata. Bil je ves oštrotan in lovske hlače razcefrane. Luna je posijala s prvimi bledimi žarkovi na oba: ponošnega rešitelja ter klaverna rešenca, ki je bil na prvi pogled vse drugo, le glavar proslule roparske tolpe ne!

Mislite, da se je pogal Guzaj zopet v fajmoštra, da bi odmolila večerno kozjo molitev? Kaj še! Osramočeno je stal, se otipal, če še ima cele ude žalostnega svojega rojstva, pogledal hvaležno v angela varuha in se poslovil ponižno z zahvalo: "Hvala prisrčna gospod župnik. Vas ne bom pozabil, da ste me oteli tako strašno sramotne smrti." Po vseh štirih se je potegnil iz gnojne jame, postal na obronku in gledal, kje bi bila najbližja pot proti potoku. Župnik ga je povabil, naj se oglasi pri njem v farovžu, ko se bo očedil v vodi nesnage, ker skupno prestana smrt na nevarnost iz drugega nadstropja na tla brez posebnih poškodb ustvarja iz smrti sovražnikov najboljše ter najzvestejše prijatelje. Župnik je čakal dolgo, Guzaja ni bilo, ga je bilo preveč sram, kakor je pozneje omenil v prisrčnem zahvalnem pismu na župnika rešitelja iz največje sile.

S padcem v straniščno brozgo je zaključil Guzaj obiske po župniščih, od katerih si je toliko obetal. Za tem ni nikdar več zmerjal čez duhovščino. Ako se je zaganjala kaka nemškutarska družba ob slovenske duhovnike, je večkrat javno po krčmah povdarjal: "Recite, karkoli hočete, naši farji so kampilci. Vi jih psujete in jim podtikate vsemogoče, ker jih ne poznate tako dobro kakor n. pr. jaz. Osel vsakdo, ki buta z glavo ob zid slovenskega duhovnika, ki se še ne bo porušil tako hitro. Rečem samo to: Farja prav in ob vsaki priliki spoznaj; našel boš v njem najboljšega prijatelja. Prisegam vam, da bi se ne upal nikdar dvigniti roke zoper duhovnika, kar sem žalibog poskusil, a ne bom več.

Resnica je, kar mi je zabičavala neštokrat moja dobra mati. Če stegneš po duhovnu z mezinjem, boš gotovo ob roko, če ne ob življenje!"

Tako je govoril roparski kralj Guzaj, ko se je prepričal na lastne oči in na svoji koži, da so bila poročila njegovih ogleduhov o župniščih in o župnikih — laž!

Dodatek k V. poglavju.

Ko je bila ljudska povest "Guzaj" že zaupana papirju ter oznanjeno njeno izhajanje v "Slovenskem Gospodarju", je prejel pisec še dva dodatka k V. poglavju.

Vpokojeni g. šolski upravitelj pri Sv. Barbari v Slov. goricah Fran Kranjc, rodom Šentjurčan in že starejši gospod, je poslal sledeče pismo:

"Ko je hodil Guzaj po svojih pustolovščinah iz svojega skrivališča na Košenci, župnija Prevorje, je kaj rad poizvedoval o denarnih razmerah tega ali onega gospoda. Nekoč je bil prišel kot mesar iz Celja tudi h č. g. župniku Jakobu Mastnaku v Slivnico pri Celju vole kupovat.

(Dalje prih.)

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

400 letni jubilej Sv. gore

Priljubljeni odbor za svetogorske slovesnosti je določil: 1. dne 15. aprila bodo blagoslovili nove portale, slikana okna in veličastne orgle svetogorske bazilike. 2. prvo nedeljo v maju bo veliko romanje vernikov iz Gorice na Sv. goro; 3. v nedeljo, 11. junija bosta grgarska in solkanška župnija slovesno prenesli milostno podobno Matere božje v Gorico v stolnico, kjer bo ostala ves teden in bodo ob njej razne pobožnosti. V soboto, dne 17. junija popoldnejo bodo v slovesni procesiji prenesli zopet na Sv. goro, kjer bo imel drugi dan v spomin na 400 letnico prikazanja Matere božje neki kardinal slovesen pontifikal in pridigo.

Duhovniške vesti

Fr. Černigoj, župnik v Kamnjanah na Vipavskem, je na lastno prošnjo imenovan za župnika v Kozani v Brdih. — Anton Pilat, kaplan v Solkanu, je nameščen za žup. upravitelja v Otaležu. — Dekanija Ločnik pri Gorici je ukinjena. Župnija Ločnik in pod ta dekanat spadajoči župniji Podgora in Moša sta priključeni dekanatu goriškega mesta. Župniji Cerovo in Števerjan, ki sta bili sedaj tudi pri Ločniku, prideta pod dekanijo Biljana v Brdih. Župnija Sv. Lovrenc pri Moši pa pod Krimin. Župnija Ločnik je dvignjena v nadžupnijo. Dosedanji dekan msgr. Peter Mosefig je postal nadžupnik in častni dekan. — Duhovnja Podsabotin in St. Maver sta utelešeni v goriško cerkveno občino; nekaj časa sta bili prideljeni biljanskemu dekanatu. — Ivan Eregant, upokojeni duhovnik v Ločniku, je imenovan za upravitelja Fojane v Brdih.

Živ zgorel

Trst, — februarja 1939. — Dne 8. t. m. se je zgodila v gozdu blizu Dekanov težka nesreča. Po kosilu si je 69 letni Sodnik Ivan iz Dekanov prižgal pipo, sedeč pri suhem grmovju. Ne meneč se za nevarnost, je odvrgl gorečo žveplenko na tla. Suha trava je takoj pričela goreti in cngjen se je hitro razširil na grmovje. Starček je takoj uvidel veliko nevarnost in pričel z vso silo gasiti Visok zubelj mu je pri tem vžgal obleko in še predno se je zavedel, je že bil ves v ognju. Pričel je klicati na pomoč. Toda ljudje so bili daleč od njega in mu niso mogli pomagati. Zaman je poskušal pogasiti gorečo obleko in zaradi težkih opeklin je starček v kratkem podlegel silnim mukam. Ko so prišli sosede na kraj nesreče, so našli njegovo truplo popolnoma ožgano.

KRATKE NOVICE

Mauče na Vipavskem. Po kratki bolezni (pljučnici) je umrl tukajšnji posestnik Anton Žvokelj, star 54 let. Njegov sin je pred par leti padel v abesinski vojni.

Na progi Trst—Reka so s 15. marcem pričeli voziti novi električni vlaki. Vožnja se bo z njimi skrajšala na manj ko dve uri.

Renče. — Tukaj je umrl Ivan Špacapan, stavbeni delovodja in posestnik.

Opčine. — Posojilnici in hranilnici je bila odvzeta pravica izvrševanja agrarnih kreditnih poslov z dekretom od 27. januarja. Imenovan je bil likvidacijski komisar in sestavljen nadzorstveni svet.

Pisano polje

J. M. Trunk

Iskre.

Prihaja na dan. Vsakemu, kar mu gre po vsi pravici. V prvi vrsti delavcu. Priznavajo tudi prijatelji lojalistov, da so bile razprtije. Od kod? Čemu? Vsk se je hotel s parom voziti. To ne gre. Ako mu poveš, se s teboj spre. Šef francoske armade, Maurice Weygand je poslal generala Jeana Duvala v Španijo, da prouči razmere. Spisal je knjigo "The Lessons of the Spanish War". Govori kot vojaški strokovnjak, pa pojasni ali spravi na dan marsikaj. Piše n. pr.: "Communist and anarchist agitators led the urban workers to believe that a Union of Iberian Soviet Republics, once all power and property were in the hands of a dictatorship of the proletariat, would guaranty then a workless, taxless, carefree existence". There you have. Verovale so agitatorjem, da se bo vse s parom vozilo. Prišlo pa je "križanje".

Isto se ponavlja. Ko je bila črta na solunski fronti predrta in so morali Bolgari zaprositi za premirje, je prišla vrsta tudi na Nemce v Srbiji, da pokažejo hrbe. Za seboj so uničevali vse, karkoli so mogli. Pozneje so plačevali. Ne spamet. Enako je bilo na Koroskem. Dva železna mostova, pri Kapli in Lipici, so brez vsake vojaške potrebe podrli nemški folksberovci. Da le uničijo. Dežela je šela težke tisočake za uničenje. Lojalisti so morali iti iz Barcelone. Tudi ti so za seboj le uničevali. Pa tečejo debele solze radi uničene Španije.

Ko je "odfrkal" iz Barcelone Negrin, je vzel seboj, kakor se je poročalo, precej nekaj težkih kišt. Čegava je bila vsebina? Morda za begunce, ki niso mogli odfrkati? Dalje se poroča, da so razne dragocenosti, zlato, srebro, dragulje, naložili na sedem truckov. Bajje niso mogli trucki naprej, in bežeči vojaki (lojalisti) so izpraznili truke v žepu, da robo na francoskih tleh oddajo. Ampak tam je vse izginito ko kafa. Zasebna lastnina? Hm? Pri drugih je to ba je grda grdobija, ampak kadar taki, ki tako pravijo, pridejo do lastnine, je grdobije konec.

Župan La Guardia je kljub raznim protestom dovolil, da se nazijski ameriški 'Bund' postavi pri neki proslavi. Županovo naziranje je da on ne sme nastopati barbarično, kakor nastopa Hitler. Na sebi je to stališče pravilno, svoboda izražanja nad vse, če smo za svobodo. Ampak nekaj prav čudnih pojavov je pri tem. Prvi je, da je sploh tak 'Bund' in celo vojaško opremljen mogoč. Amerikanci pa pravcati nazijski nemški vojaki! Le v

Ameriki je vse mogoče. Drug pojav je, da je toliko takih ameriških Nemcev, saj samole za red jih je skrbelo do 3000. Vsa Hitlerova nasilnost jih ne spametuje. To potrjuje, kar sem že večkrat zapisal, da so vsi Nemci nekako ponoreli, prej radi premaganja, zdaj radi "zmag". Demokracija? Kako naj se taki ljudje sami vladajo?

Tom Mooney je junak, saj ga vse smatra za junaka. Ali je res junak? Ali je kriv, ali je nedolžen? Če je nedolžen, je obžalovanja vredno, da niso poklicane oblasti konstatirale, da je nedolžen. Enako tudi, če je kriv. In če je nedolžen, do šestnajst žrtev je bilo. Kdo je kriv, kdo je vrigel bombo? Da je bil pomiloščen, to ne pove ničesar, ker to je bila le governerjeva politična poteza. S krivdo ali nedolžnostjo pomiloščenje nima opravka, to je stvar sodnje, in je le žalostno za naše razmere, da sodnja ni mogla tega ugotoviti, dasi niti sodnija ni nezmotljiva, kakor pričajo razni slučajji. Tudi nedolžni Mooney ni junak, le zagonetka je in bo ostal.

Ko je pritiskala bolezen, je papež Pij XI. potožil, da je še toliko dela. Gotovo. Skoraj čisto delo ne bo nikoli, dokler bo kak papež, ampak Pij XI. je naredil dosti, drugim papežem pa dela ne bo zmanjkalo.

Katoliški Slovenci naročajo "Amerikanski Slovenec"

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo

Pratik za leto 1939,

in sicer obe vrsti

Blaznikovo

kakor tudi

Družinsko

Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi številno slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga.

Vsak komad stane s poštino vred

25 centov

Naročajo se od:

KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

SLOVENSKE velikonočne razglednice

Krasne večje oblike z jako lepimi slikami in s tiskanim slovenskim pozdravom, v kuvertah10c. komad

Navadne slovenske razglednice (dopisnice) z lepimi velikonočnimi slikami, komad po 5c. Ducat40c.

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

NOVI SVET

je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo \$2.00; za Kanado in inozemstvo \$3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road,
Chicago, Illinois

Naznanilo in zahvala

S tužnim in žalostnim srcem naznanjam vsem sorodnikom in znancom, da mi je dne 5. marca 1939 preminula draga in ljubljena soproga

Agata Knafelc

(ROJ. KAISER)

prévdena s sv. zakramenti za umirajoče je mirno zaspala v Gospodu.

Pokojna je bila rojena v Overtulu na Nemškem, dne 30. sept. 1875. V Ameriki se je nahajala nad 38 let.

Ob tej priliki želim prisrčno in iskreno zahvaliti vse, ki so na kakršenkoli način sodelovali, ali pomagali v teh žalostnih urah preizkušnje.

V prvi vrsti najlepša hvala č. g. župniku Bernardu Ambrožiču za ureditev pogrebniških obredov, kakor tudi č. g. pomožnemu župniku P. Svetetu, za opravljene obrede v cerkvi in potem za spremstvo pokojne na pokopališče. Zatem tudi hvala č. g. V. Vodušku za prevajenje pokojne.

Dalje najlepša zahvala vsem, ki so obiskovali pokojno v času, ko je ležala na mrtvaškem odru. Posebna hvala Mr. Frank Kozjeku, ki je molil rožni venec ob krsti. Dalje najlepša hvala Mr. in Mrs. Jacobu Kranjcu, ki je prihajala ob večerih čuti h pokopni. Hvala družini Mr. in Mrs. Johna in Mary Mladič, družini Mr. in Mrs. Martin Šenica in Mr. in Mrs. Frank Šenica in Mr. in Mrs. Joe Šenica iz Oglesby, Ill. Hvala tudi mojemu bratu Franku Knafelcu iz So. Chicago, za vso pomoč. Sploh želim zahvaliti vse in vsakega, kar je kdorkoli kaj storil, bodisi, da je prišel kropit in pomolil h krsti, ali karkoli. Vsem najlepša hvala. Morda sem v razmišljenosti in žalosti katerega prezrl, kar naj vsak oprostí. Zahvaliti želim prav vse!

Posebno hvalo naj izrazim tudi Mr. in Mrs. Martin Šenica, ki sta se potrudila in preskrbela pogrebne, ki so bile: Mrs. Mary Koren, Mrs. Josephine Koren, Mrs. Mary Koren, Mrs. Ana Kožar, Mrs. Pauline Kopal, in Mrs. Alice Duller. Vsem pogrebnicam bodi prisrčna zahvala.

Dalje prav iskrena hvala vsem, ki so poklonili cvetlice in vence na krsto pokojne. Ti so: Družina Mr. in Mrs. Jacob Kranjc, družina Mr. in Mrs. George Lauterbach, družina Mr. in Mrs. Ray Dikman, Mr. Frank Knafelc, družina Mr. in Mrs. Martin Šenica in Mr. in Mrs. Frank Šenica in Mr. in Mrs. Joseph Šenica iz Oglesby, Ill. Vsem najlepša hvala.

Posebno zahvalo pa tudi izrazim pogrebniku g. Louisu Žefranu za njegovo uljudno postrežbo in oskrbo pogreba.

Še enkrat naj pripomnim, da želim tem potom izraziti najpriščneje in najlepšo zahvalo vsem, ki so bodisi že karkoli storili za pokojnico ali zame v teh urah žalosti in preizkušnje. Ako sem koga izpustil v zahvali, naj ne zameri in naj oprostí. Zahvala gre vsem in vsakemu za vse, karkoli je kdo kaj storil.

Ti draga, ljubljena soproga, ki si odšla v večnost po tem zemeljskem trpljenju, pa spavaj v miru in spočij se v Gospodu, dokler se snidemo tam gori nad zvezdami pri Bogu, kakor nam to tako lepo govori sv. Križ. Z Bogom do svidanja nad zvezdami!

JOSEPH KNAFELC, žalujoči soproga.

Chicago, Ill., dne 15. marca 1939.